

Basal videnskabsteori i historie

Basale videnskabsteoretiske overvejelser: Hvad vil du vide, hvordan er du kommet frem til din viden, og hvordan har du sikret, at den viden er så sandsynlig og korrekt som mulig?

MEN HVORDAN ARBEJDER VI VIDENSKABSTEORETISK I HISTORIE?

I historie arbejder vi i udgangspunktet **ideografisk** - vi interesserer os for det enkelte/det unikke (en bestemt case/periode/person osv.) og diskuterer ofte herudfra i hvor høj en grad, det repræsenterer noget generelt (**nomotetisk**). I historie kan vi arbejde på begge måder samtidig, men du skal kunne italesætte dit udgangspunkt: arbejder du **ideografisk** med en enkelt kilde og forsøger herudfra at generalisere (**nomotetisk**)? Og i hvor høj en grad kan du anvende det ene perspektiv/den ene kilde til at udtale dig om noget generelt i kildens samtid?

Når vi diskuterer eller vurderer i historie, kan vi også anvende andre historikers vurderinger til at kvalificere vores viden - altså til at diskutere vores egne analyser sammen med andre historikers vurderinger.

Når vi gør som beskrevet oven for kommer **metode** og **videnskabsteori** til at arbejde sammen. **Metoderne i historie** er anvendt videnskabsteori - det er metoderne, der sikrer, at arbejdet lever op til '**godt videnskab**'.

Dit guldkort er dit arbejdsark, hvor du bliver guidet gennem refleksioner over dine metodevalg, der skal sikre dig, at du har begået god videnskab.

Eksempel på videnskabsteoretiske overvejelser:

Diskussion af årsagerne bag korstogene. Det er en hypotese, at religion har haft stor indflydelse på, at man er draget på korstog. Derfor har du valgt Pave Urbans II's tale fra 1095 som **kildemateriale**. Du arbejder **ideografisk**, da Pave Urban repræsenterer en enkelt person fra den historiske periode. Men man kan diskutere, hvorvidt han **repræsenterer** en større gruppe - gejstligheden. Derfor vil du arbejde **kildekritisk**: Hvor stor vægt kan du lægge på hans udtalelser, og kan han repræsentere den samlede gejstlighed? Her bevæger du dig over mod en **nomotetisk** tilgang. **Kildekritikken** skal sikre, at du har gjort dig de relevante overvejelser for at få så **sandsynligt** et svar som muligt. Du kan **inddrage flere kilder** for at **nuancere** din analyse; men du skal være opmærksom på dine muligheder og begrænsninger i det **materialevalg**, du træffer. Hvad får du indblik i?

Du skal også være opmærksom på, at der **er flere årsager** bag korstogene. Her kan du inddrage **andre historikers vurderinger af årsagerne**, for at kvalificere din diskussion. Du kan også anvende **fagbegreber**, der kategoriserer årsagsforklaringerne f.eks. **aktør >< struktur** eller bruge **forskellige historiesyn** som **metode**.

Et godt råd: Vær så **konkret som muligt** og italesæt '**hvad du har gjort**' og '**hvorfor det giver mening**' for at få et **sandsynligt svar** på **dit spørgsmål**. Dvs. dine videnskabsteoretiske overvejelser skal ikke være for generelle, så de kunne gælde for alle SRP'er skrevet i historie. Fx kan du have fokus på at uddybe dit materialevalgs begrænsninger - hvad får du ikke indblik i? Hvor meget kan du generalisere ud fra dit materiale? Hvorfor har du valgt netop det årstal eller den aktør? Hvordan har du **periodiseret** perioden - har du fokus på fx økonomisk udvikling, kultur eller sociale forhold, når du har afgjort brud og kontinuitet?

Guldkortet: HISTORIE

	Hjælpe spørgsmål
Afsøg og afgræns (dybde og bredde)	<p>Hvilket materiale har du valgt at basere din undersøgelse på og hvorfor? Hvilke muligheder/begrænsninger/styrker/svagheder giver det din undersøgelse?</p> <p>Hvordan afgrænser du din historiske periode og hvorfor?</p> <p>Hvordan afgrænser du dit valg af case - fx. hvem undersøger du - kvinders rolle, lægevidenskaben i Danmark i 1800-tallet? Dansk velfærdsstat i 1950'erne med fokus på behandling af fattige? Engelsk imperialisme i Indien i 1800-1810?</p> <p>Hvilke brud har du identificeret i den udvikling du har belyst?</p> <p>Undersøger du en bestemt aktør frem for andre?</p> <p>Har du lavet en diakron undersøgelse, hvor du undersøger din case i flere perioder eller fokuserer du på en bestemt historisk periode?</p> <p>Har du afgrænset dit fokus til et bestemt land - hvorfor inddrager du ikke flere lande?</p>
Saglighed (tilstræbt objektivitet)	<p>Hvilke forskellige historiefaglige vurderinger har du inddraget?</p> <p>Anvender du konkrete kildekritiske refleksioner i forhold til de enkelte kilders anvendelighed?</p>
Gennemsigtighed (dokumentation)	<p>Præsenterer du hvordan du er gået til analysen/hvilken analysetilgang du har haft? Historiebrug, diskurs, levnsanalyse eller?</p> <p>Præsenterer du dine kilder og forholder dig til hvordan de belyser din opgaveformulering og hvorfor de er gode hertil?</p> <p>Bruger du konkrete citater og/eller data til at dokumentere dine konklusioner? Hvornår laver du notehenvvisninger?</p>
Reproducerbarhed (testbarhed)	<p>Italesæt 'hvad du har gjort' for at en, der senere ønsker at undersøge samme problemstilling, vil kunne efterprøve din undersøgelse og følge dine refleksioner: Lad det være tydeligt hvilket materiale du har valgt.</p>
Sammenhæng (den røde tråd)	<p>Hvorledes har historiefaget bidraget til dit projekt og din samlede konklusion?</p>
Forforståelse	<p>Hvordan undgår du at <u>harmonisere</u>? (altså undgår at tvinge kilderne ned i at bevise din hypotese/fravælge de citater der udfordrer din analyse/fortolkning og kun vælger de eksempler ud som passer til det svar du gerne vil have)</p> <p>Har du afgrænset dit fokus til et bestemt perspektiv, der udelukker andre vinkler eller konklusioner?</p> <p>Hvordan afspejler dine svar, at du har afgrænset dit emne til et eller flere perspektiver?</p> <p>Er dine spørgsmål rundet af nogle forestillinger om dit emne fx din egen samtid, værdier, ideologi, opfattelse af, hvad der er god etik, hvad du plejer at høre om dit emne, hvad du tror, du ved om dit emne?</p> <p>Hvordan har du læst dine kilder - din opgaveformulering styrer dit fokus i kildelæsning? Har du haft blik for, at dine kilder kunne give dig uventede svar?</p> <p>Repræsenterer dit materialevalg kun en vinkel?</p> <p>Hvorfor valgte du dit emne - hvad var det som gjorde dig nysgerrig til at begynde med og hvordan kan det have påvirket din besvarelse?</p>